

NAČIN IN ČAS SAJENJA TRAJNIC V EKOLOŠKEM VRTU

Vrt je oblikovani del narave. Zato tudi v ekološkem vrtu želimo zasledovati nekatere estetske kriterije. Oblikujemo torej tudi nasad vrtnic tako, kot nam je všeč. Ne moremo naravi kar prepustiti, da sama odloča, kaj bo kje raslo. Zato si ob sajenju naredimo plan sajenja in zamisel skozi vzdrževalska dela potem pripeljemo do zelenega učinka. Torej tu bo plevel vse, kar raste na nepravem mestu.

Pred sajenjem poskrbimo, da v tleh ne bo korenin trajnih plevelov. Izmed trajnic bi jih namreč ne mogli pleti. Pred sajenjem tudi poskrbimo za obdelavo tal tako, da bodo rahla in bogata s humusom. Večina vrtnih trajnic vsaj v startu namreč potrebuje taka tla. V naravi taka tla nastajajo marsikje spontano, v vrtu moramo nekaj storiti mi, da bomo taka tla pripravili. Nekatere trajnice sicer res niso čisto nič zahtevne, kar se tal tiče, vendar bodo vsekakor hitreje začele rasti in cveteti, če jim nekoliko postrežemo. Opleta in zrahljana tla torej obogatimo s humusom. To je lahko uležan hlevski gnoj brez plevelnih semen, kompost ali kompostu podobna gnojila. Tako imenovano založno gnojenje z mineralnimi gnojili ni potrebno, če smo poskrbeli za humus. Tudi dodatki šote niso potrebni, če sadimo normalne trajnice. Če pa sadimo takšne, ki imajo rade kislila tla, bo pač to možno doseči s šoto, ki je, če je čista, še vedno ekološka, ali pa s kisljo gozdno prstjo. Če je zemlja težka glinasta, jo zrahljamo z dodatkom apnenega peska. Z njim nikar ne skoparimo ob sajenju, ker bo potem skrbel za rahla tla leta in leta.

Ko je zemlja pripravljena in ravno prav vlažna, razporedimo sadike in jih posadimo tako globoko, kot so rasle prej. Če imamo sadike v lončku, je to jasno vidno. Če smo sadike pripravili za presajanje z izkopom v starem nasadu, moramo pri tem biti previdni, da jih ne bomo posadili preplitko ali pregloboko, ker je marsikdaj prav od tega odvisen uspeh ali neuspeh sajenja.

Ko govorimo o primernem času sajenja trajnic, je seveda vse odvisno od tega, ali imamo sadike, vzgojene v lončkih, ali pa sadike izkopljemo doma ali pri sosedu, razdelimo in na novo posadimo. Če sadimo sadike, ki so bile vzgojene ekološko, torej na prostem, v navadni zemlji in brez uporabe kemičnih pomagal, iz lončkov na prosto, to lahko naredimo kadar-koli, če le zemlja ni zmrznjena.

Potonike izkopljemo in presadimo ob koncu poletja ali v začetku jeseni.

Bradatih perunik ob poletnem presajanju in ne kasneje ni treba nikoli zalivati.

Krizanteme iz domačega vrta lahko razdelimo in presadimo le zgodaj spomladi, ko začno odganjati.

rasti posameznih trajnic. Zgodaj spomladi cvetoče zimzelene blazinaste trajnice je najbolje presajati zgodaj jeseni. Tiste, ki spomladi pozno odganjajo, je najbolje presajati zgodaj spomladi, predno odženejo. Nekatere, ki čez poletje počivajo, je najbolje takrat presajati. Takšne so bradate perunike, šternbergije, nekatere prave lilije, stepske lilije in še bi se kaj našlo. Če imajo ob presajanju liste, je te dobro prikrajšati in jih posaditi tako, da so izkopane čim manj časa. Takoj po saditvi sveže izkopanih trajnic, jih je potrebno temeljito zaliti in potem skrbeti za močo, dokler se dobro ne vrastejo.

Najlepše in najhitreje se bodo vkoreninile, ko je toplo, torej tudi poleti. Sicer lahko sadimo od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Pri tem je treba vedeti, da zgodaj spomladi mnoge še niso odgnale in ne vidimo njihovega listja. Sredi poletja je treba nekoliko več skrbi posvetiti zalivanju, da se ne presušijo, ob pozno jesenski saditvi pa je treba vedeti, da bodo zimo preždele in začele rasti šele spomladi. Pri saditvi sadik v lončkih zalivanje po saditvi v vlažno zemljo ni nujno. Zaliti pa jih je treba, če je zemlja premalo vlažna in če ne pričakujemo dežja. Potem pa v presledkih nekaj dni zalijemo še nekajkrat, če je suša ali morda zelo vroče.

Če sadimo sveže izkopane trajnice, ki smo jim poškodovali koreninsko grudo čas sajenja ni več tako neproblematičen. Tu je treba upoštevati cikel

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.